

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Innehåll

Innehåll.....	2
Inledning.....	3
Förkortningar, begrepp och förklaringar.....	3
Tillvägagångsätt.....	4
Steg 1.....	4
Resultat.....	5
Steg 2.....	5
Resultat.....	5
Steg 3.....	5
Resultat.....	6
Steg 4.....	6
Resultat.....	6
Steg 5.....	7
Resultat.....	8
Slutsats steg 5	8
Undersökning	9
Bedömning	12
Samråd	12
Beslut	12

Inledning

I Samband med uppdateringen av Lagen (2006:412) om Allmänna vattentjänster tillkom ett krav på kommunal vattentjänstplan.

Syftet med vattentjänstplanen är att tydliggöra kommunens långsiktiga planering avseende behovet av allmänna vattentjänster, samt att identifiera risker och behov av åtgärder som kan krävas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid kraftig nederbörd och skyfall.

En undersökning genomförs för att svara på frågan om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen är en analys som leder fram till ställningstagandet om en strategisk miljöbedömning behöver genomföras.

Förkortningar, begrepp och förklaringar

MB-Miljöbalken

LAV- Lagen om allmänna vattentjänster

SMB- Strategisk miljöbedömning

MKB- Miljökonsekvensbeskrivning

Miljöbedömning: Ordet miljöbedömning i 6 kap. miljöbalken används som ett samlingsnamn för förfaranden vid miljöbedömning för dels planer och program, dels verksamheter och åtgärder. En miljöbedömning innebär att miljöeffekter ska identifieras, beskrivas och bedömas vid planering av och beslut om planer och program eller verksamheter och åtgärder.

Undersökning: Ordet undersökning i 6 kap. miljöbalken används som beteckning för den process som ska leda fram till ett ställningstagande i frågan om en miljöbedömning ska göras eller inte göras.

För både strategiska och specifika miljöbedömningar är den avgörande frågan för om en miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen, programmet, verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Undersökningen syftar till att nå fram till ett svar på den frågan.

Strategisk miljöbedömning: Strategisk miljöbedömning innebär att samråd genomförs, att en miljökonsekvensbeskrivning tas fram, och att hänsyn under beslutsprocessen tas till miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och det som framkommit i samråden. Strategisk miljöbedömning ska ha samma innebörd som ordet miljöbedömning i SMB-direktivet.

Miljökonsekvensbeskrivning: En miljökonsekvensbeskrivning ska tas fram som en del av miljöbedömningsprocessen. Innehållskravet på miljökonsekvensbeskrivningen framgår av 6 kap. 11 § miljöbalken för strategiska miljöbedömningar och av 6 kap. 35 § miljöbalken för specifika miljöbedömningar.

*2. finansiella eller budgetära planer och program.
Lag (2017:955).*

Resultat

Ja, Vattentjänstplanen finns reglerad i LAV och tas fram av kommunen. Vattentjänstplanen faller därmed under sådana planer som anges i 3 § för vilka miljöbedömning ska göras om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Steg 2

Är det en plan för totalförsvaret, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten? (6 kap. 3 § 1 pt. MB)

Miljöbalk (1998:808) 6 kap.

3 § *En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.*

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och

2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

Resultat

Nej, Vattentjänstplanen omfattas inte av undantagen som anges i § 3, det är inte en plan för totalförsvaret, en finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten.

Steg 3

Kan genomförandet av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 § MB?

Miljöbalk (1998:808) 7 kap.

Nationalpark

2 § *Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får efter riksdagens medgivande av regeringen förklaras som nationalpark i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick.*

Resultat

Nej, Något Natura-2000 eller annat område som anges i text ovan finns inte beläget inom planområde.

Steg 4

Är planen/programmet någon av de typer som listas i 2 § 2 p. a-i, miljöbedömningsförordningen?)

Miljöbedömningsförordning (2017:966)

Planer och program som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller

2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är

- a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,
- b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),
- c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
- d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,
- e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
- f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
- g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),
- h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller
- i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).

Resultat

Ja, vattentjänstplanen är av typ som anges under punkt i ovan.

Steg 5

Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder som anger i 6 § eller i bilagan till miljöbedömningsförordningen?

Miljöbedömningsförordning (2017:966)**Verksamheter och åtgärder som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan**

6 § En verksamhet eller åtgärd ska antas medföra en betydande miljöpåverkan enligt 6 kap. 20 § första stycket 2 miljöbalken, om verksamheten eller åtgärden

1. är tillståndspliktig enligt 2 kap. 1 eller 2 §, 3 kap. 1 §, 4 kap. 8, 9 eller 11-16 §, 6 kap. 1 eller 2 §, 7 kap. 1 eller 2 §, 8 kap. 1 eller 6 §, 9 kap., 11 kap. 1, 2 eller 7-9 §, 12 kap. 1-36 eller 38, 39, 42 eller 43 §, 14 kap. 1-3, 9, 10, 15 eller 16 §, 15 kap. 1-9 eller 11-17 §, 17 kap. 1, 4 eller 5 §, 18 kap. 3, 6, 7 eller 9 §, 19 kap. 2 eller 3 §, 20 kap. 1 eller 3 §, 21 kap. 5, 7-9, 13 eller 14 §, 22 kap., 24 kap. 1, 3 eller 4 §, 28 kap. 1 eller 2 §, 29 kap. 5, 7, 9, 11, 15, 20, 21, 23-25, 27, 30, 36, 45, 53, 58-64, 68, 71 eller 72 § eller 30 kap. 1 § miljöprövningsförordningen (2013:251),

2. omfattas av 4 kap. 1, 2 eller 3 § miljöprövningsförordningen och

a) är en torvtäkt som omfattar mer än 150 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 kubikmeter per kalenderår, eller

b) är en täkt för annat än husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, torv och matjord undantagna, som omfattar mer än 25 hektar eller har en produktion som överstiger 25 000 ton per kalenderår,

3. är en vattenverksamhet med

a) minikraftverk eller annat vattenkraftverk,

b) vattenöverledning av mer än fem procent av normal lågvattenmängd i något av de berörda områdena, eller

c) muddring i ett miljöriskområde eller för en farled,

4. omfattas av någon av bestämmelserna om regeringens

tillåtlighetsprövning i 17 kap. 1 § 1, 2 eller 3 eller 4 a § 13-17 miljöbalken,

5. innefattar en rörledning med en diameter som överstiger 800 millimeter och en längd som överstiger 40 kilometer för transport av gas, olja eller kemikalier eller av koldioxid för geologisk lagring,

6. innefattar en anläggning för starkströmsluftledning med en spänning på minst 220 kilovolt och en längd av minst 15 kilometer,

7. motorvägar och motortrafikleder samt andra vägar med minst fyra körfält och en sträckning av minst tio kilometer, eller

8. järnvägar avsedda för fjärrtrafik och anläggande av nytt spår på en sträcka av minst fem kilometer för befintliga järnvägar för fjärrtrafik.

Första stycket avgör inte frågan om betydande miljöpåverkan när en verksamhet eller åtgärd ändras.

Resultat

Nej, Det går att identifiera punkter i MBF och i bilagan men vattentjänstplanens syfte är att redovisa kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt en bedömning av behovet för att säkra kommunala anläggningar vid skyfallsnederbörd. Eftersom vattentjänstplanen enbart identifierar behov av verksamhet eller behov av att vidta sådana åtgärder som listas ovan under genomförandetiden så är bedömningen att planen enbart identifierar behov men inte ger förutsättningar för att bedriva verksamheterna som anges. Vattentjänstplanen redogör för att där behov har identifierats ska en separat utredning och undersökning göras inför varje enskild åtgärd eller utveckling av VA-verksamhet.

Slutsats steg 5

Enligt resultatet i steg 5 så anges inte de förutsättningar för verksamhet som listas i MBF men det krävs en undersökning för att fastslå om behov av strategisk miljöbedömning krävs.

Miljöbalk (1998:808) 6 kap.

§6 Undersökningen innebär att myndigheten eller kommunen ska

- 1. identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och*
- 2. samråda i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.*

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i stycket 1.

Lag(2174:955)

Länsstyrelsen i Västra Götaland har inför arbetet med vattentjänstplanen skickat ut ett PM 2023-03-09 där det framgår att de inte avser att yttra sig i samråd gällande undersökning av betydande miljöpåverkan eller avgränsning av MKB. Länsstyrelsen kommer att begränsa sig till att yttra sig vid ett tillfälle, i samråd gällande förslag till vattentjänstplan.

Om undersökningen visar att planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ska en MKB (strategisk miljöbedömning) tas fram och antas parallellt med planen.

Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag men den bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med planen eller programmet samt med miljöbedömningen i de fall en sådan ska göras. En viktig del av undersökningen är att ta reda på hur olika typer av miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

En strategisk miljöbedömning behöver inte tas fram om undersökningen visar att planen inte väntas medföra betydande miljöpåverkan.

Undersökning

I 5 § miljöbedömningsförordningen tydliggörs vad undersökningen skall utgå ifrån vid bedömning av om planen eller programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan.

§5 Miljöbedömningsförordningen

Vid en undersökning (enligt 6 kap 6 § miljöbalken) ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen:

a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,

b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,

c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller

d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,

2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,

3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,

4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,

5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,

6. miljöeffekternas omfattning,

7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,

8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och

9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Om ”ja” på följande 3 frågor innebär planen alltid en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning krävs.				
Förordnanden/Skydd	Påverkan			Kommentar
	Negativ	Ingen	Positiv	
Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs?		x		
Anger planen/ programmet förutsättningar för att bedriva sådan verksamhet eller vidta sådan åtgärd som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?		x		
Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? Se checklista nedan		x		

Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan				
Förordnanden/Skydd	Påverkan			Kommentar
	Negativ	Ingen	Positiv	
Globala Mål /Agenda 2030		x		Bedömningen av påverkan på Agenda 2030 identifieras som svagt positiv för mål 6 (Rent vatten och sanitet för alla) och 11 (Hållbara städer och samhällen).
Nationella miljömål		x		Bedömningen är att påverkan är ingen eller marginellt positiv då vattentjänstplanen ses bidra till de nationella miljömålen under både exploatering och planering. Man ser t ex. en positiv effekt i att identifiera områden där kommunala vattentjänster kan minska utsläppen i våra sjöar och ge en god bebyggd miljö.
Regionala miljömål		x		Precis om de nationella miljömålen så ser man en marginell positiv påverkan och då främst i planeringsstadiet inför exploatering och bebyggelseutveckling.
Översiktsplan		x		Vattentjänstplanen bedöms vara förenlig men inte ha någon påverkan på gällande översiktsplan. I framtagna av ny ÖP och eventuell ny bebyggelseutveckling behöver behovet av vattentjänster beaktas och bevakas.
Kommunala planer, program och policys			x	Gällande VA-plan har legat till grund för framtagna av vattentjänstplan och övriga planer, program och policys påverkas positivt då vattentjänstplanen kan kopplas in i relevanta planeringsärenden.

Riksintressen		x		Riksintresse finns runt om i kommunen men bedöms inte påverkas av vattentjänstplanen.
Kulturvärden		x		Bedömningar är att kulturvärden inte påverkas direkt eller marginellt påverkas negativt då det finns risk för fornminnen som kan komma att påverkas av framtida ledningsdragningar, recipienter mm. Vattentjänstplanen anger att varje enskild åtgärd ska föregås av separat undersökning och utredning.
Naturvärden		x		Ingen direkt påverkan men det kan bidra till både negativ och positiv påverkan i kommande planering inför utbyggnad av vattenverksamhet.
Luft och klimat		x		Ingen påverkan
Vatten			x	Vattentjänstplanen bidrar till goda planeringsunderlag till fortsatt utbyggnad av VA. Och bibehålla eller förbättra kvalitén på grund och ytvatten. Ingrepp i vattenområden kan genom detaljplanering bli aktuella men då görs separat miljöbedömning för den aktuella planen. Enskilda vattendrag och sjöar kan komma att påverkas positivt indirekt då minskade utsläpp till följd av utbyggnad av identifierade VA-områden.
Markföroreningar		x		Ingen påverkan då direkt åtgärd inte hanteras i vattentjänstplanen. Framtida grävningsarbeten och ledningsdragning kan påverka negativt om förorenad mark grävs upp men separat utredning görs på detaljnivå inför grävning.
Sociala värden och rekreation		x		Ingen direkt påverkan då inga exploateringsområden är beslutade dock så ser man en liten positiv effekt på sociala värden med säkra tillgångar på vattentjänster vilket kan ses som en grund i ett civiliserat samhälle.
Materiella värden		x		Ingen påverkan då direkt åtgärd inte hanteras i vattentjänstplanen.
Risk för människors hälsa eller miljö			x	Genom att identifiera behovet av vattentjänster så bidrar planen positivt risker för människors hälsa och miljön.
Strandskydd	x			Ingen direkt påverkan men till följd av utbyggnad enligt VA-plan finns flertalet områden utpekade inom strandskydd.

Översvämning			x	Identifieringen av möjliga översvämningar vid kommunal vattenverksamhet bör leda till åtgärder för minskad risk för skada vid översvämning. Identifierade översvämningsshot som inte åtgärdas kan ge upphov till breddning och ha en negativ påverkan.
Enligt checklistan antas planen ge upphov till marginell positiv påverkan men i största grad så bedöms planen inte kunna antas medföra betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning bedöms därmed inte behöva upprättas.				

Bedömning

Bengtsfors kommun har bedömt att vattentjänstplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan. Emellertid kan det komma att medföra både positiva och negativa effekter beroende på vad respektive utredning påvisar inför utbyggnaden av VA och framtida exploatering men vattentjänstplanen är översiktlig och ger inte i sig själv förutsättningar för föreslagna åtgärder. De effekter som påvisas i checklistan är inte tillräckliga för att genomförandet av vattentjänstplanen skulle innebära en betydande miljöpåverkan.

Samråd

Detta dokument utgör en bilaga till vattentjänstplanen och innefattar kommunens ställningstagande om att planen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Kommunens ställningstagande finns även redovisat i vattentjänstplanen. Samråd gällande undersökning om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ingår som en del i samråd av förslag till vattentjänstplan i enlighet med Länsstyrelsens PM.

Beslut

Miljöbalk (1998:808) 6 kap.

Beslut i frågan om miljöpåverkan

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

Beslut som följer kommunens bedömning om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan tas av kommunfullmäktige i samband med antagande av vattentjänstplan.